

TRIBUNA POPORULUI

Vitejia Burilor

Folosul Muscalilor.

Sunt șapte luni, de când Muscalii
bucurie nespūsă, pentru că
sunt dintre Englitera și Buri
între Rusia și aduce folos.
ce Englezii își mistue adică
ile prin Africa îndepărtată, che-
pe acolo mii de milioane și
d viza aproape o sută mil
ș, Țarul își face treburile în
Visul cel mare al Rușilor este
nu numai să pună mâna pe
Constantinopol, ci să înainteze spre
și să pună piciorul în Persia,
ape de hotarele Rusiei, în Afga-
n, în Arabia și chiar în uriașa
rație a Chinei. Să ajungă astfel
ceanul mare, stăpână pe pă-
ruri roditoare și ape mari. . . Eată
e a cheltuit atâtea milioane să
drumul de fer spre Siberia, care
mărginește cu China. Eată de ce
rusești scriu cu atâtea dragoste
re Buri, laudând vitejia lor fără
cea și osândind pe Englezii
ropitori!"

Pentru că durere, dar' e așa:
are vitejia a Burilor este un
al Rusiei! Puterea cea mare,
ales pe mări și în răsăritul in-
artat, este Englitera. Singura de
Rusia are respect. Cu cât se
este acum războiul mai mult, cu
Englitera slăbește și Rusia își
ajunge planurile mai ușor.

Nu-i sincere — ori mai exact:
desinteresate laudele și incuragi-
ce Rusia adresează Burilor.

O știu toate popoarele din
opa, dar' mai ales cele, căror
li-a arătat vre-o dată „dra-
e" și li-a dat „ajutor", ce va să
dragoste muscălească. Te sîrînge
până îți scoate sufletul. Țarul
este de pace și pune la cale, în
conferență de pace. În ace-
timp însă nimicește pe Finlandezi,
se plîng zadarnic în lumea largă
triva oamenilor Țarului „inbitor
aco". . . Tot așa, pe Bulgari
cumpenește să se omoare
densii ca sălbatecii și să im-
patria spre prăpastie? Rubla
să, că asta-i aina de căpē-
a Rușilor: unde nu pot să
cu sabia în mână, intră pe furie,
perend suflete, punend la cale
rari cari slăbesc popoarele, ca
rma să poată cere ca tot ei
ea rânduială.

Nu e omenie în Muscali. Ei n'au
esod de cât să despoaie popoa-
mici și să-și întindă hotarele
ear pe unde calca trufașii ca-
nu adevărul și dreptatea este
ea, ei viclenia și sălbaticia, al
simbol este crutul.

O știe aceasta indeosebi poporil
Din ghiarele morții și a veș-
rușii i-au scăpat la 1877—78
noștri din România pe Ruși,
când în ajutorul lor când au fost

strimtorai de Turci. Și totuși care
a fost răsplata? Răpirea Basarabiei,
unde nici glas românesc nu se mai în-
gădău.

Eată de ce, ca popor mic și noi,
ne bucurăm când putem auzi câte un
bine despre vitejia Burilor din Africa.
Trebue să fim însă și îngrijați, vē-
zēnd că războiul acesta se lungeste,
încât nimeni n'ar pute prevedea când
se va sfîrși și mai ales cum se va
sfîrși! Dară înving Englezii, li-se
face o nedreptate strigătoare la cer
Burilor. Ear de s'ar întempla ca la
hotarele Transvaslului, unde au ajuns,
Englezii să fie bătuți cum au pățit-o
la hotarele Oranjului, folosul mare,
nelnchipuit de mare, l'ar trage Rușii.

O pace ar fi deci de dorit să
se încheie, așa ca nici unul dintre
luptători să nu se poată zice c'a
fost învins. D'aceea toți căți urăsc
pe Muscali și vor binele popoarelor
din Europa, petrec cu deosebită luare
aminte pe imputerniciții Buri ajunși
în America, unde vor să roage pe
Mac Kinley, președintele Statelor-
Unite, să mijlocească pace.

După stiriile ce sosesc, delegații
Buri sunt primiți în America cu o in-
sufletire rară. Peste șase-zece orăse
mari i-au invitat să meargă în sinul
lor, unde se vor ține adunări populare
cerenduse pace.

Dee Dumnezeu ca oboseala bu-
niilor patrioți Buri să fie răsplătită.

**Coadă de topor. Cei 14 mādū-
lari ai neamurilor cari au protestat con-
tra alegerii P. C. Sale Vasilie Man-
gra de vicar, au ținut să scoată în pu-
blicitate faimosul protest, iar lacoma
ziaristică soviniștă iubilează că a nime-
rit punctul vulnerabil al părintelui Man-
gra. Ziarele maghiare au motiv de a
iubila că și-au găsit în Sinod 14 sate-
liți, cari le zic: „Restignește-l, restigne-
ște-l... că a ta este puterea și mărirea
și asupra drepturilor autonome ale
bisericei, noi ți-o recunoaștem".**

**Protestul însă culminează în alt
motiv infamant, pe care îl retac dum-
nealor. Pofștiți domnilor și cu acel mo-
tiv, căci opera perfidiei numai în acel
punct culminant e perfectă; dacă ați
avut cu-aგიul a-l subscrie, aveți și da-
torința de a lua răspunderea pentru el.
Pofștiți și umpleți cupa, ori vroiti ca
noi să o umplem? Să spunem noi ce
ați mai scris? Nu, nu, voi trebue
să o spuneți și apoi noi vom glăsuți de
ieșirea sufletului, căci aceasta este ordi-
nea afacerii.**

CELE 70 DE ȘCOLI. Foile maghiare
fac mare tărăboiu împotriva P. S. Sale
Episcopului Goldiș, care primejdueste ma-
ghiarismul prin aceea, că a decretat înfi-
nțarea a 70 școli confessionale. Va să zică
părintelui episcop Goldiș i se impută de
păcat și aceea, oacă ridică școli deși după
ale noastre informații chiar guvernul
a provocat ca să se mai înființeze 78 școli
confesionale, căci atâtea mai lipsese nu-
mai pe teritoriul Aradului ca să fie com-
plet numărul școlilor în proporțiune cu
copii obligații la școală.

Maî rămâne să i-se impute episco-
pu'ni Goldiș și aceea, că umblă la biserică
românească. Păriți-l voi „neamuri 14"
și cu acesta, voi mări denunțianții!

Laude bine meritate. În numărul de
eri „Magyar Szó" aduce o corespondență din
Arad, tichistă, se știe, în ce „cancelarie",
în care între altele se scrie:

„Dacă n'ar fi între Români bărbați cu
sentimente patriotice cum este dr. Iosif Gall,
dr. T. Popescu, Aug. Hamsea și mai mulți
alți membrii de ai sinodului (naționalistele
Duma, ai auzit? Red.), cari au apelat ale
garea lui Mangra, nici nu se mai auzea
vre-un protest încontra atentului ca un
profesor suspendat pentru uneltirile sale
antipatriotice a fost ales demnitar biseri-
cesc". . . .

Gall, Popescu și Hamsea, marilor pa-
triști, să vă fie de bine laudele lui Bánffy!

Deputați „gescheftari". Afacerile de
incompatibilitate o să sgdue rău preștin-
gial Dietei maghiare. Se apacaseră adică
oamenii guvernului să denunțe caz de in-
compatibilitate contra lui Ugron, pentru că
lăterase orăse armatei împărătești. Via acua
însă și opoziționali și denunță nu mai
puțin de cât 25 deputați guvernamentali cari
folosese situația lor de deputați a face ge-
schefturi. Între ei erau avari Vászsi și Ló-
grády, proprietarii ziarelor „Bad. Napló" și
„P. Hirlap", subvenționate de guvern; apoi
Chorin, Neményi, Rosenberg, Pulszky, He-
ronymy, contele Tiza și alții, între cari
Zámozy „dă hrană la 200 cai remonță pen-
tru armata împărătească". . . .

Bravi „părinți ai patriei"!

Pentru oștiro.

La 16 c. sub comisia (pentru
afaceri de războiu) delegațiunei un-
gare a ținut ședință sub presidenția
contelui Szapáry. A vorbit München,
care a recomandat spre primire bu-
getul pentru oștire. Horánszky îl pri-
mește, dar' ar dori să li-se dea de-
legațiilor lamuriri mai amănunțite, să
vadă și să poată judeca bine lucru-
rile. Îndeosebi să cunoască marginele
până unde se va cheltui pentru oștire.
În același înțeles vorbesc și Pulszky
și Ernuszt.

A luat apoi cuvēntul Kriegham-
mer, ministru de războiu. Declară că
pe viitor nu va cere sporirea buge-
tului. Nu poate să ascundă însă ade-
vărul, că într'un viitor apropiat oștirea
îi va trebui tunuri noue și astfel va fi
silit să ceară atunci dela delegați a
se prevedea în buget o sumă pentru
cumpărarea tunurilor.

Monarchul și Români Bu-
covineni.

La recepția delegațiunilor la Pesta M.
S: Împăratul Francisc Iosif a binevoit a se
înține un timp remarcabil de lung cu
d putatul bucovinean Dr. Popovici. Durata
acestei convorbiri a făcut să se nască teamă
foarte legitimă prinure rēndurile dușmanilor
Românilor.

Monarchul a întrebat pe deputatul ro-
mân despre adevărata stare a lucrurilor din
Bucovina. S'a interesat cu multă bună-
voință despre păsurile fraților noștri și a
arătat o deosebită sollicitudine pentru ei.

Ultimele sale cuvinte au fost pline de
speranțe.

În cercurile Românilor aceasta a pro-
dus o impresie excelentă.

„România Jună" serie: Afăm că depu-
tatul bucovinean Dr. Popovici va rosti un mare
și interesant discurs la dezbaterea delegațiilor
dela Budapesta. Valorosul luptător va arăta
însemnătatea României pentru tripla alianță
și va stărui asupra tristei situații a Româ-
nilor din țările subjugate.

Vestea despre acest discurs a produs
o adevărată consternare printre adversarii.

Însă distincția acordată de monarch
deputatului Bucovinean a tăiat acestora ori-
ce veleități de a-și da dușmânia pe față.

Altă apucătură păcătoasă.

Ar trebui să scriem coloane in-
tregi, în fie-cere zi, pentru a arăta
păcatele ce săvîrșesc unii Români
uitați de sine, cari s'au dat „coadă
de topor" ca presa maghiară sovini-
ștă să poată lovi în biserică română.

Ne mărginim însă simplu a în-
registra ticăloșiile și minciunile cu
cari acești nemernici umplu ziarurile
ungurești. Astfel, pentru a mai lovi
în episcopul Goldiș, scriu în „Egye-
tértés" (de la 17 c.) că „în luna Martie,
pe vremea alegerilor de Sinod, mețianistii
au pus mâna pe mai multe scrisori
compromițătoare ale episcopului Goldiș,
pe temeiul cărora se va ridica în po-
triva lui învinovățire că a făcut abus
de autoritatea sa și a calcat în chip
flagrant Statutul Organic". . . .

Un adevăr mai nesfruntat nu s'a
scris încă. Cine cunoaște pe Episco-
pul Goldiș, cine știe că chiar înainte
de alegerea sa ca episcop, n'a rugat
pe nimeni, n'a negociat cu nimeni, n'a
scris nimănui (dl Zigre el însuși a
scris nimănui) în privința asta declarațiunile
episcopului în seara alegerii, când
mersese să felicite pe noul episcop),
știe că nici în alegerile sinodale nu
s'a amestecat de loc, și nici odată în
eparchia Aradului n'au fost alegeri
mai libere. . . . Ce adică? Dacă strân-
gea nițel episcopul preoțimea, mai
pute să intre în Sinod d'alde Giorgia,
d'asupra căruia planează disciplinarul,
și chiar archimandritul Hamsea, care
și așa numai cu un vot vot (ș'acela
nelegal!) a reușit?! . . .

Vorba e că are p'aici Mețianu
oameni, cari de când au căzut de la
„sinecurele" grase, nu găsesc alt-
ceva mai bun de făcut, de cât să
scrie minciuni despre episcopul Goldiș,
superați fiindcă a pus capăt siste-
mului de corupție din trecut.

Orgiile din Timișoara.

O fițuică osândită de tot omul cu bun simț servia mai înainte de canal al filosofiei lui taica Moise. În timpul din urmă se descarcă în acele coloane neamurile înalt Preasfântiei Sale din Sibiu, precum s'a dovedit din incidentul aforului Dr. George Popa cu Dr. Teodor Popescu, și anume, că aceste neamuri își subscriu cu Meglaș articolul contra părintelui episcop Iosif Goldiș și apoi trimit foaia cu articolul autorităților civile cu glossa, că e foaia magnatului Iosif Gall, care va să zică, se fac denunțări sub numele autoritar politic al dlui Gall.

Această fițuică timișoreană în numărul ultim lovește cu furia unui atentator în caracterul personal al părintelui episcop Goldiș, care ar fi afirmând un neadevăr prin cunoscuta declarație din Sinod, că afacerea Mangra era deja în stadiul terminării.

După natura lucrului, episcopul nu putea comite indiscrețiuni de detalii într'o ședință publică, ca și un episcop nu-și poate pune în joc încrederea comunicatelor de sus, la ce cu atâta insistență vor a-l împinge agenții provocatori ai marelui meșter din Sibiu.

Al Dr. Iosif Gall, care s'a simțit atins prin acea declarație, a debeat alte informațiuni, ce nu puteau fi altfel date în forma în care le-a cerut de sus, anume între constelațiunile politice ale afacerii Mangra. Toate acestea denotază că dl Gall este neobișnuit în apărarea arcanelor diplomatice, și că până la naivitate e omul primelor informațiuni.

După aceste regretabile antecedente ne ținem de datorie a releva, că dl Dr. Iosif Gall a ajuns deja a să convinge, că orgiile din Timișoara au trecut marginile cinstite, anume ieri pe cale telegrafică, la adresă a unui fruntaș din Arad, a desaprobat „vătămarea personală a părintelui episcop în numărul de ieri al Controlului”.

Foarte bine, dar ridicol de naiv ori demonic de pervers poate fi acest om. El ține în simbrie existențele catilinare dela „Controla”; el dictează din Budapesta că cine să fie protopop în Belint, și de nu-î implinești pofa, cufele sale catilinare insultă și soțiile acelor pe care ține să-î dumerească că nu consimte cu vătămările din „Controla”; el mișcă guvernul în capul episcopului Goldiș pentru cazul din Belint și alegerea de vicar; nu merge la ședința Sinodului, ci dictează din „Hotelul Central” Sinodului și episcopul să fie vicar, par'că el e suveranul drepturilor bisericesti; el din „Hotelul Central” ingenuchiază cu 14 inconștienți autonomia bisericii în protestul care dă guvernului *salvus conductus* în cetatea sfântă; el personal declară pe episcopul de escroc; și acum tot el trăsare de roadele activității sale funeste.

Hic est felus tuus.

Îți speli mâinile? Atâta nu e destul. Dă satisfacție perfectă adevărului și dreptății cu care datorești episcopului și credincioșilor săi.

DIN ROMANIA

Monumentul lui I. C. Brătianu și Capela de la Florica.

Joi la 4 Maiu, s'au implinit nouă ani de la moartea lui Ion C. Brătianu.

Pelerinajul ce se face în fie-care an, cu ocazia acestei aniversări la mormântul marelui Român va avea loc Dumineca viitoare, 7 Maiu.

În această zi se va pune și piatra fundamentală a capelei, în cripta căreia se vor așeza de vece rămășițele lui Ion Brătianu.

În piatra fundamentală se va depune un document, în care cei prezenți vor semna spre veșnică aducere aminte.

Cei mai renumiți artiști europeni au fost convocați la un concurs pentru stabilirea proiectului de monument ce se va ridica în memoria lui I. C. Brătianu.

După cererea unora din acești artiști, concursul, care trebuia să se țină în lunie anul acesta, a fost amânat pentru 1 Octombrie.

Concursul se va ține în București. Modelurile reduse ale monumentului și proiectele vor fi expuse în public, timp de mai

multe zile, și apoi supuse judecării unui juriu, care le va clasa.

În curând se va începe și publicațiunea documentală privitoare la viața acestui mare bărbat al neamului românesc.

Serbarea Italiano-Română din Iași.

Am spus deja cetitorilor noștri că în ziua de 28 Aprilie dl Bădărău, președintele comitetului teatral, refuzase pentru a treia oară autorizația spectacolului, deși încasase cu zece zile înainte chiria de 500 lei, în loc de a acorda sala gratuit, luând în considerație scopul mareț al sărbătorii. În aceea zi pe la ora 8 seara, d-sa trimisese pe secretarul teatrului Voinescu, la președintele organizator al sărbătorii pentru a-î comunica, că dl Bădărău a revenit și acordă sala. Timpul era deja înaintat și lumea știa deja de amânare pentru seara de 30 curent; studenții fac o petiție pentru seara de 30, ear' dl Bădărău convoacă comitetul teatral abia pentru seara la oarele 5.

La această convocare vine D-sa și cu dl Ghibănescu, membru în comitetul teatral și pentru a șicana pe studenți, amână convocarea pe a doua zi, 30 Aprilie, când era să aibă loc spectacolul.

A doua zi la ora 9 a. m. D-sa se afla în inspecție pe la amicul său Rechter din maidanul sfintului Spiridon, și nu sosete la comitet de cât la ora 10 și jumătate a. m., când dispune chemarea dlui Xenopol, rectorul Universității, care venind, iese după puțin și comunică studenților, că li-se va da autorizația cerută.

La ora 8 seara aproape toată sala era populată de o asistență inteligentă, cultă și numeroasă, în mijlocul căreia străluceau cocardele italo-române ce se aflau la piepturile studenților.

Asistența foarte entuziasmată aclamă pe studenți. Serbarea se deschide cu marșul regal italian, executat de orchestră; urmează imnul studenților italieni și „Desteața-tă Române”, executată de corul dlui T. Cerne. State Dragomir recitează cu foc niște versuri de ocazie, și artistul Borelli recitează oda: „I. Rumeni a Roma”, datorită dlui I. Barberis. Bătrânul profesor al conservatorului Th. Burda farmecă auditorul cu arcușul său, executând câteva doine și cântece naționale duiosase și mișcătoare. Eminentul bariton Giovachini, d-ra Camelia Mihailescu electrisează adunarea, cu duetul din actul II din „Rigoletto” și îl farmecă cu cântecele noastre naționale. Mica Anicuța Cârjă a format un punct atrăgător al programului. Rădulescu Marin a excelat în „Furtuna Casnică”, ear' d-na Aristuzza Romanescu în „Miorița” și „Biletul”, cât și în „Furtună Casnică”, entusiasmând auditorul, încât aplauzele au ținut minute întregi. I-s'au dedicat versuri datorite dlui Const. Brăescu, student și ziarist din București. La sfârșit s'au oferit d-nei Romanescu și d-rei Mihailescu două coșuri mari cu flori și cu panglici tricolore.

Spectacolul s'a sfârșit cu „Marșul patriot Român-Italian”, care a stârnit un entuziasm de nedescris, fiind repetat de patru ori. Asistență numeroasă, din care remarcăm mulți profesori și studenți universitari; sexul frumos a fost în destul de bine reprezentat.

Consulul italian, însoțit de președintele V. Brăescu, își fac apariția în sală la oarele 9. În aplauzele generale. La sfârșitul sărbătorii d-sa a declarat, că va face un raport detaliat guvernului din Roma asupra sărbătorii, felicitând călduros pe studenți pentru frumoasa lor pornire.

Pe la mijlocul sărbătorii 6 studenți beți și plătiți de dl Bădărău au aruncat în sală un manifest obraznic și insultător la adresa organizatorilor sărbătorii; lumea i-a tratat cu dispreț după-cum meritau, felicitând și aclamând pe membrii comitetului național studențesc, organizatori ai sărbătorii. Tot acești 6 agenți opriau lumea să intre în teatru spunând diverse neadevăruri publicului ce venia la serbare. S'au primit peste 50 telegrame, între cari și una dela d. V. A. Urechiă, senator Befendache și diverși italieni însemnați din România, cari au fost oprite de a fi citite pe scenă din ordinul dlui Bădărău.

(„România Jună”)

Răsboiul buro-englez.

Sensația zilei de ieri a fost veștea despre capitularea Mafekingului. După o luptă vitejească și suferințe grozave de șapte luni, Englezii din acest oraș, care de altfel e pe teritoriu englez, au fost siliți să capituleze. Sneemann, generalul bur, raportează că a făcut acolo prizonieri 900 Englezi. Cel puțin 1000 soldați vor fi căzuți în decursul luptei de când Burii au încunjurat orașul.

Despre sosirea în America a delegațiilor bur, cari vor ruga pe Mac Kinley să mijlocească pace, se telegrafiază:

New York, 16 Maiu. Delegații burii au fost primiți în Hoboken de primarul Van Hoeven, de întreg consiliul orașenesc și public imens, cu muzică și steaguri.

În vorbirea sa, primarul a asigurată pe Buri de cea mai sinceră dragoste a americanilor, cari vor face tot pentru-ca să se pună capăt războiului.

Fischer, conducătorul Burilor, vorbind cu un ziarist, a spus că Burii nu-s de loc descurajiați și speră ca Mac Kinley să intervină pentru încheierea unei păci.

Delegația va merge curând la Washington, unde va fi primită de Mac Kinley.

Eată cum presintă o telegramă din Londra cu data de 17 Maia înfrângerea Englezilor la Mafeking:

„În preajma Mafeking-ului, după o luptă sângeroasă, Burii au bătut armata engleză ce voia despresurarea orașului. Amănutele despre cursul luptei lipsesc încă — (?! — Red); ea sigur se vede numai, că Burii au prins o mulțime de Englezi”.

Washington, 17 Maiu. Trei senatori, trei deputați ai țării și un mare număr de cetățeni pleacă azi la New-York, ca să însoțească aici deputațiunea Burilor, care mâine, Vineri după amiază sosește aicea. Deputațiunea bură va face Sâmbătă vizita prezidentului Mac-Kinley; Duminecă seara marea adunarea populară la Operă, unde vor vorbi Burii, apoi senatori și deputați.

Oștirile din Europa.

În Engiltera a apărut acum de curând un studiu militar, în care, între altele, se arată și numărul d'acum a oștirilor din Europa. Resultă din cercetările făcute, că Europa ar pute pune pe picior de războiu 18 milioane soldați. Dintre aceștia 3 milioane 975 000 are Germania. Germania are d'asemeni 97.850 cai și 1914 tunuri. Rusia are 3 milioane soldați și 3500 tunuri. Franța are 3 milioane soldați, 140.000 cai și 3200 tunuri. Italia 2.200.000 soldați, Austria 1.240.000 soldați și 2192 tunuri. Engiltera pe uscat are 840 000 soldați.

În Franța pe fiecare 13 locuitori vine un soldat. În Germania la 14, Italia 15. Austro-Ungaria 35, Rusia 33 ear' în Engiltera vine un soldat la 48 locuitori.

În Muntenegru din populația de 227.000 30 mii sunt soldați.

Se cheltuiește în Europa pe an 4250 milioane coroane pentru aceste oștiri.

DIN BIHOR.

Adunare de învățători.

Învățătorii din tractul Tinca s'au adunat la 1/14 Maiu în școala gr. or. din opidul Tinca. Nici când nu s'a observat indolența așa mare din partea membrilor ca acum. Dintre 28 învățători au luat parte 14, ear 14 au binevoit a escela prin absență, fără a se scusa; un incident destul de trist. Lipsa de activitate și colegialitate încă s'a observat, provocându-se de 2 membri apostrofări vătămătoare personale, cari numai nume bun nu ni-a câștigat corpului învățătoresc.

După chemarea Duhului sfânt, chis adunarea prin presidiu, și ventul de deschidere a luat curs. Dn. protopop Nicolau Rocsin, care tuat importanța cea mare ce o are marea învățătorească mai ales la față; și totodată și-a exprimat pentru indolența cea mare ce o are învățătorii față de chemarea lor.

S'au ținut prelegeri de memorie. Străuș și Petru Bulzan; cel dintâi ligie, al doilea din limba maghiară; gerea din religie n'a produs nici o ședință, atât pentru tonul monoton, cât și lecțiunea, la care s'a observat că nătorul nu și-a dat nici o diligență rețezută lui.

Cea din limba maghiară, de exercițiile intuitive, s'a dovedit că.

A raportat cassarul despre starea și fiind-că cassarul a dat banii la învățătorii dela cari sunt incassabili, și pentru darea absolutului până la proximă, când se vor aduna toți membrii, și atunci vor decide de cauză.

A urmat raportul bibliotecarului nepresintându-se, comisiunea scrie a aflat că lipsesc două opuri.

Șapte puncte din program au rămas superficiale s'au isprăvit, stând necercuțate, apostrofându-se unul pe altul la prânz, să dăm crucea Română și nu la străini, și numai înat parte la prânz cu d-nii preoții, onorat cu prezența, cari au fost Blaga din Tulca, M. Andru din Aureliu Roxin din Căsoșd, pentru rită laudă.

După aceea s'a citit protocolul ședinței s'au înprăștiat ca pui de care lucătrău. Era foarte de dor să se sult, ca fiind ospetar român, să totii la prânz, să dăm crucea Română și nu la străini, și numai înat parte la prânz cu d-nii preoții, onorat cu prezența, cari au fost Blaga din Tulca, M. Andru din Aureliu Roxin din Căsoșd, pentru rită laudă.

Erată. În articolul „Altă păcătoasă” pe pag 1, la alineatul este a se citi „Un neadevăr mai în loc de „Un adevăr” etc.

ULTIME STRĂIN

Din Reichsrath.

Viena, 17 Maiu. Și ședința Reichsratului s'a încheiat, fără să or'un rezultat și fără ca să poată lucrare serioasă.

230 deodată.

Budapesta 17 Maiu. Adunarea populară a anunțat prezidentului 30 și socialiștii 200 casuri incompatibilitate în contra deputații această socialiștii vor să prindă contra legislațiunii ungurești.

Vijeliile cu grindină și de nori.

În comunele Jidovin și Bărbant (comitatul Timiș) Mercuri după a fost o mare rupere de nori și a stricat în câteva locuri și rată, așa, că comunicația din timpiedecată.—Mai mult a sosit și ținutul între Vârșet și Bărbant unde mari vijelii cu grindină mică și mică aproape de tot: tot și toate sămânăturile. Populația e desnădejduită, căci pagădă cunute se urcă la milioane și parte din hotarul pustiit al lor orașe n'a fost asigurat.

Șiclău. În 3/16 Maiu de la 1 oară până la 2 oară peatra prin comuna și hotarul Șiclău, cât se putea merge Peatra a omorât găște și de grăul tot l'a nimicit; pe urmă nimic nu a rămas, vii, legă și tot ce a fost, este nimic.

ANDREIU baron de ȘAGUNA.

Discurs rostit la Academia Română în ziua de 13 (26) Martie 1900 în ședință solemnă sub președinția Majestății Sale Regelui,
de

Nicolae Popea

Episcopul Caransebeșului.

(Continuare).

Majestatea Voastră,
Alteță Regală,
Onorați colegi!

Pe lângă un astfel de zel documentat partea lui Șaguna pe terenul școlastic, în cele teoretice cât și cele practice, am văzut, deci, că la moartea lui se înființează: un institut pedagogic-archidieceșan, sau „Andreianul”, gimnasiu complet cu școli reale, coloniale și de fete, cu un personal din cele mai calificate profesori, în Brașov, un liceu interior în Brad, 10 școli capitanice sau normale și la vremea 6—700 școli elementare.

Pe terenul literar nu știu în adevăr să admir mai mult: talentul și erudiția, ori activitatea lui Șaguna? Considerând ocupațiile lui multe și diferite în domeniul bisericesc, politice naționale, școlare, apoi trebuie să ne prindă mirarea că mai putea rămâne timp încă și pentru literatură, și încă profunde și grele, cât necălcate de alții la noi înainte de el. Da, în mijlocul luptelor continue, mai avea timp și pentru studii serioase, în care ne învață literatura în mod conștient, parte compunând însuși o mulțime de cărți: dogmatice, canonice, istorice școlare de mare preț, parte retipărind cărțile voluminoase bisericești rituale, făcându-le însuși prin reviziune. Până chiar manuscrisurile și corecturile încă le aduna pe masa sa spre păstrare. Diligența lui era seamănă. Studiul canonic era puțin cunoscut până la dânsul între Români, el mai seamă ne familiarisă cu acela și cu literatura bisericească peste tot. Mare e numărul operelor date la lumină de Șaguna. Operele acestea se împart peste tot: în opere compuse de el însuși în cărți retipărite de dânsul și în cărți care lucra el altora spre compunere și traducere și apoi le tipări în tipografia archidieceșană. El însuși ne spune aceasta, în discurs:

„Am atins mai sus că am lucrat mai mult ani la acest op (Dreptul canonic), și mă așez pe aceasta și a doua oară, însă nu mă așez să fi fost indiferent către întreprinderea mea aceasta, ci pentru-că eram foarte mult ocupat cu lucruri oficiale încă înaintea când eram în posturi subalterne bisericești, iar de când am primit, înainte cu câțiva ani, ca Episcop arma bisericească noastră din Ardeal, și mai mult mi s'a înmulțit treburile; pentru-că am recunoscut numai decât necesitatea cea mare și înțelegătoare pentru unele cărți bisericești școlare, cari nu ierta fără pagubă înveștirea a binelui comun amânarea retipăririi unora și compunerii și edării altora, și care cari cele bisericești toate le-am retipărit, iar dintre cele școlare și științifice unele le-am compus eu și altele le-am încredințat unor bărbați științifici spre compunere ori traducere, și așa le-am tipărit în tipografia, care am fondat-o eu și am dat-o Bisericii noastre din Ardeal”¹⁾.

Operele compuse și date la lumină de Șaguna sunt:

1. Promemoria despre dreptul de autonomie a Bisericii ortodoxe române din Ardeal (1849).
2. Adios la această Promemorie (1850).
3. Promemoria către ministrul austriac de culte (1851).
4. Elementele Dreptului canonic (1854).
5. Cunoștințe folositoare despre treburile căsătorilor (1854).
6. 26 cuvântări la sărbătorile mari (1855).
7. Recurs sau gravamine în contra ministrului austriac de culte, Thun (1855).
8. Respingerea unor atacuri privitoare la traducerea Bibliei (1858).
9. Datorințele supușilor către Monarhul lor (1858).
10. Istoria bisericească, în 2 tomuri (1860).
11. Antorismul sau deslușiri comparative la dorințele clerului din Bucovina (1861).
12. Tot aceasta tradusă în limba germană.
13. Hirolesier și Hirotonier (1861).
14. Instrucțiuni pentru învățători (1862).
15. Rânduiala sfințirii bisericilor prin arhieru (1862).
16. Proiect de regulament pentru afaceri bisericești școlare și fundationale (1864).
17. Actele sinoadelor bisericești din 1850, 1860 și 1864.
18. Instrucțiuni pentru directorii școlarii (1865).
19. Rânduiala sfințirii de Episcop (1865).
20. Instrucțiuni pentru profesorii Seminarului archidieceșan (1865).
21. Scrisori apologetice (1867).
22. Compendiu de Dreptul canonic (1868).
23. Drepturile și datorințele civile pentru școlile poporane (1870).
24. Enchiridion, carte manuală de canoane (1871).
25. Manual de studiul pastoral (1872).
26. Căldarul Tipografiei archidieceșane.

Cărțile revăzute, corese și retipărite de Șaguna sunt toate cărțile rituale bisericești, începând cu Biblia ilustrată, în număr de 37; iar cărțile compuse și traduse de alții la dispoziția lui sunt diverse cărți școlare, în număr de 26.

Șaguna, cunoscând însemnătatea și folosul cel mare al unei tipografii pentru înaintarea în cultură a poporului și spriginirea autorilor români, înființează încă la anul 1850 tipografia Archidieceșană împreună cu fondul același. Mare fu bucuria lui la inaugurarea tipografiei sale, la actul

sfințirii apei în localul aceleiași în luna lui August 1850, celebrat cu solemnitate, și când văzută el cel dintâi produs literar ieșit la momentul din teascurile noii tipografii. Acel prim produs a fost o poezioară ocazională dedicată lui însuși de laureatul poet Andreiu Murășianu, care după aceea, ca un imn al lui Șaguna, se cântă la toate ocaziunile și este următoare:

„Respiră Români, dedată 'n suferințe,
Văzând că aspra-ți soarte începe a se schimba.

Destul zăcuși în umbră, în oarba neștiință,
Trecută cu vederea, dar' nu din culpa ta.
Respiră, căci Pronia, ce poartă cărma 'n lume

Mișcată de durere și vechiul tâu suspun,
Trimise turmei sale păstor al cărui nume
Insufia reverință, respect la străin.

În el româna gîntă privește-al se părinte,
Renăscător d'un popor înfrânt de jugul greu,
Ce 'n semn de mulțumire îi strigă 'n dulci
cuvinte:

„Trăiasc' Andreiu Șaguna, prea demnul
archieru!”

Cunoscând el mai încoale necesitatea și puterea presei, fundă cu începutul anului 1853 și ziarul național „Telegraful Român”, sub redacțiunea cunoscutului literat Aron Florian.

Și ce să zicem în sfîrșit de prima asociațiune română, de „Asociațiunea transilvană română pentru literatura română și cultura poporului român”²⁾ Șaguna a fost aproape fondatorul și ocrotitorul ei. El îmbrățișă această idee cu căldură; el se puse în frunte cu bunăvoință; la el se compuse prima petițiune către regim pentru înviițare; el o subscrie la primul loc, în mijlocul celelalte subscrieri și o așternu regimului; el interveni la regim, purtă corespondențele și primi rezoluțiunile acestuia, și în fine convoacă conferința pentru compunerea statutelor, precum și prima adunare constituantă în 1861, funcționând la ambele ca președinte; el compuse și proiectul de statute și conduse singur toate afacerile până la inaugurare.

Cipariu, fost membru al Academiei, zice la inaugurarea Asociațiunii:

„Să urăm domni și frați, și acelu mare bărbat al națiunii, care de la început cu căldură a cuprins la sine și fără preget a condus până în momentul de acum ideea acestei asociațiuni, care astăzi din idee trece în realitate. Să-ți urăm din inimă călduroasă, cu sinceritate nefățărită și cu răsunet strălucitor, ca cel ce l'a înălțat la această mare treaptă să-ți însușească purtarea de grije părintească pentru națiunea română nu numai în cele sfinte și Dumnezeiești, ci și în cele ce se țin de bunăstarea unui popor demn de o soarte mai bună; de bunăstarea nu numai materială, ci și mai virtuos de cea stare eminentă, ce distinge pe o națiune cultă de un popor, precum cuvântul distinge pe om de alte veșuitoare

pe acest pământ. Să-ți urăm ca să-ți vadă efectuate intențiunile mărinimoase, ce le nutrește către națiunea română, să-ți vadă națiunea fericită, mai fericită de cum o aflase la începutul păstoriei sale, să-ți vadă mângăierea cu ochi, răspusul și mulțumirea sufletului încă și în viața aceasta. Să-ți cerem zile fericite, în mijlocul națiunii sjunse la fericire, zile multe și împreunate cu nelcătata mulțumită din partea acelei națiuni bune și tinere simțitoare; cerând și rugându-ne ca și de aci înainte să binevoască a cuprinde și a apăsta, a ajuta și a sprigini această tinere societate, pe care a iubit-o și a ocrotit-o de la leagăn până în momentul de față. Să trăiți Exzellența Voastră!”³⁾

„Ear' Barișiu, tot în această materie scriind despre Șaguna, după ce citează câteva paragrafe din statutele Asociațiunii, apoi adaugă:

„Știți D-voastră al cui spirit vorbește mai virtuos din acest paragraf al statutelor? La constituirea ei (Asociațiunii) a fost adunată floarea și lamura națiunii, cu metropoliții și cu toți funcționarii înalți în fruntea sa; redactorul însă al statutelor noastre a fost metropolitul Andreiu baron de Șaguna, după cele trei proiecte elaborate separat de T. Cipariu, G. Barișiu, Ioan Puscariu. . .

„Generațiuni, cari succedați celorlalte bătrâne, onorați umbra redactorului statutelor din 1861 ș. c. l.”⁴⁾

Interesante sunt și vorbirile ce le ținu Șaguna la cele două adunări, la conferință și la prima adunare constituantă, precum și la a doua adunare generală din Brașov la 1862. Dar' unde ne permite spațiul și timpul de a reproduce ceva dintr'însele aici?

Insemn mai încoale că Șaguna a fost cel dintâi, care a introdus limba română în oficiu față cu jurisdicțiunile civile și care a primit și introdus literile latine în oficiul său după sistemul ortografic al comisiunii filologice, la adunarea generală din Brașov în 1862.

(Va urma.)

Academia Română

Anul 1900—1901

(Urmare și fine).

C. Personalul Comisiunilor.

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecii. Membrii: Dl Quintescu N., secretar al Secțiunii Literare. Dl Maniu V., secretar al secțiunii Istoric. Dl Ștefănescu Gr., secretar al Secțiunii Științifice.

II. Membru conservator al Colecțiunii numismatice: Sturdza D. A.

III. Comisiunea pentru cercetarea cărților tipărite intrate la concurs pentru: Marele Premiu Năsturel-Herăscu din Seria B. de 12.000 Lei destinat celei mai bune cărți în limba română cu conținut de

3) Actele privitoare la urzirea Asociațiunii, p. 85 și 90.

4) „Transilvania”, Foata-Asociațiunii etc., Nr 2 din 1876, p. 24.

1) Introducerea în „Compendiul de Dreptul canonic”, de Andreiu Baron de Șaguna etc.

orice natură, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1897 până la 31 Octombrie 1900.

Premiul Eliade-Rădulescu, de 5.000 Lei, destinat celei mai bune cărți în limba română, cu conținut literar, dintre cele publicate dela 1 Noemvrie 1898 până la 31 Octombrie 1900.

Premiul Adamachi, de 5.000 Lei, destinat celei mai bune cărți în limba română, cu cuprins moral de orice natură, apărute dela 1 Noemvrie 1899 până la 31 Octombrie 1900.

Din Secțiunea Literară: D-nii Naum A., Tocilescu Gr. G., Vulcan I. Din Secțiunea Istorică: D-nii Marian S. Fl., Urechia V. A., Xenopol A. D. Din Secțiunea Științifică: D-nii Aurelian P. S., Babeș Dr. V., Saligny A.

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Statului Lăzar, de 5.000 Lei, pentru 1901, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului:

„Fauna ichtiologică a României.”

D-nii Aurelian P. S., Istrati Dr. C. I., Ștefănescu Gr.

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Adamachi, de 5.000 Lei, pentru 1901, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului:

„Istoria literaturii române dela Cantemir până la 1821, cu extrageri din autorii acelei epoci literare.”

D-nii Hășdeu B. P., Urechia V. A., Xenopol A. D.

VI. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Alexandru Ioan Cuza, pentru 1901, de 6000 Lei, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului:

„Istoria critică asupra chinezatelor și districtelor autonome românești din Transilvania, Ungaria și Banat, etc.”

D-nii Babeș V., Hășdeu B. P., Xenopol A. D.

VII. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Anastasie Fătu, de 3.000 Lei, pentru 1901, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului:

„Charta agronomică a României.”

D-nii Aurelian P. S., Poni P., Saligny A.

VIII. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Neuschotz, de 2.000 Lei, pentru 1901, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului:

„Expunerea principiilor conducătoare ale dreptului public modern al României etc.”

D-nii Maiorescu T., Negruzzi I. C., Xenopol A. D.

IX. Comisiunea financiară: D-nii Haret Sp., Saligny A., Ștefănescu Gr.

X. Comisiunea Fundațiunii Adamachi: D-nii Haret Sp., Poni P., Sturdza D. A.

XI. Comisiunea Fundațiunii Oteteleșanu: D-nii Kalinderu I., Negruzzi I. C., Sturdza D. A.

XII. Comisiunea Fondurilor Ioan Scorțeanu: D-nii Aurelian P. S., Negruzzi I. C., Sturdza D. A.

XIII. Comisiunea Fundațiunii Ioan Agarie: D-nii Aurelian P. S., Ionescu, N., Tocilescu Gr. G.

XIV. Comisiunea Fundațiunii Take Petre Anastasiu: D-nii Aurelian P. S., Kalinderu I., Sturdza D. A.

XV. Comisiunea Dicționarului: D-nii Kalinderu I., Maiorescu T., Quintescu N., Sturdza D. A., Tocilescu Gr. G.

Invasiunea străinilor.

(X.) Dintre acușele, ce mai des le-am auzit ridicându-se din gura șovinștilor asupra neamului nostru și special asupra băncilor noastre românești, a fost și este până în ziua

de azi, că Românii deposedează pe maghiari, că băncile românești cumpără moșii mari de la maghiari și apoi le împărțesc între români.

Acușă aceasta a răsunat de ne-numerate ori, publicul maghiar a luat tot de bani bun. Dar' de dovedit n'au dovedit absolut nimic cei ce au ridicat acușele.

Noi — drept spunând — ne-am fi bucurat, dacă ar fi fost ceva adevăr în acușele șovinștilor. Nu pentru că am dori a ne înmulți cu elemente străine; nu pentru că am dori a ne întări în contul altor interese legitime, — ci pentru că într'o asemenea expansiune am fi văzut o putere de viață atât de mult dorită în poporul nostru, și pentru că în o asemenea acțiune a băncilor noastre am fi descoperit în conducătorii și ceva idei, ear' nu numai simple tranșanșii de exempt și rescompt.

Durere însă, că noi nici când n'am aflat întemeiate acușele șovinștilor. Ceea ce noi cu ochii noștri am văzut și zilnic vedem, e că țeranii noștri tocmai așa sunt de îndatorați la bănci ca și țeranii maghiari, că creditul personal s'a redus la nimic, că azi mâne proprietarii de pământ ajung a fi arândașii băncilor.

Și când ajunge lucrul la dobă, atunci băncile noastre tocmai așa își caută interesul lor ca și cele maghiare: cearcă să-și scoată banii elocați, și nu se uită, cine e acela care dă banul. E de mirat? Nu sunt băncile, cari au provocat stările aceste și nici nu au să poarte ele răspunderea.

Atâta stă și adevărat, că pe cum băncile maghiare nu urmăresc o politică oare care în operațiunile lor, așa nu urmăresc nici ale noastre. Merg toate pe calea bătută, apoi că ce va fi la urmă, la aceasta nu se gândesc, aceasta nu le privește. Faptul e, că pe cum băncile maghiare n'au deposedat sistematic și cu plan pe proprietarii români, așa fel nici băncile noastre n'au deposedat pe proprietarii maghiari. Din contră am pute să ne provocăm chiar și la exemple, cari tocmai contrari l'ar dovedii despre unele bănci de ale noastre. Recriminările însă nu duc la scop.

Acum remarcăm o nouă față în mersul ideilor. Intr'o secție a „Reuniunii economice regnicolare” din Budapesta, unul dintre scriitorii

cel mai acreditat în materie de economie națională, Dr. Baross János, a ținut o prelegere despre achizițiile de imobile, făcute de străinii aici la noi în țeară în ultimele decenii, de la anul 1848 încoace.

Conferențiarul a arătat mai întâiu, că în toate statele sunt dispoșiți legale pentru a regula cumpărarea de imobile din partea supușilor din alte state. Rusia și România au făcut imposibilă trecerea averilor imobile în mâni străine. Singur la noi e lăsat în libera voie a ori cui, de ori unde, ca să cumpere în țeară această moșii, să le exploateze după plac și apoi venitele să le ducă în străinătate și acolo să le mănec, îmbogățind astfel alte țeri cu venitul scos de la noi.

Datele adunate de dl Baross nu sunt deplin exacte, dar' și așa aproximativ dau o icoană îngrozitoare despre ceea ce va ajunge țeara noastră, dacă se va continua pe calea apucată. Anume după datele dlui Baross în mâna a lor 482 proprietari străini se găsește 1,572.900 jugere catastrale de pământ. Dacă se adaug la acești 382 proprietari alți 66, ai căror proprietăți nu le-a putut erua exact, atunci aproximativ se poate zice, că în mâni ale lor 488 proprietari, cari nu sunt cetățeni ai acestei țeri, se află 1,900.000 jugere catastrale, va se zică, în timp de câteva îdecenii a ajuns în mâni străine a zecea parte a averilor supuse liberului schimb din țeară.

La datele aceste să poartescă șovinștii noștri a vorbi. Unde este față de datele aceste acțiunea băncilor peste tot și mai ales a băncilor române?

Satul arde — baba se peptenă.

În ministerul de agricultură se ția anchete peste anchete, se fac planuri de colonizare, se pornesc cruciada pentru a recuceri țeara din mâna românilor, și când colo aproape două milioane jugere, cât n'au toți românii din toată țeara, au ajuns în mâna a lor 400 — jidanii, de prin Rusia, România și mai știe Dumnezeu de unde.

Și cine-i de vină?

Apoi cine să fie? Veri bine că numai Românii; cine ar și pute să fie altul?

Intr'aceea bieții românii se ieu de braț cu și mai bieții secui și se duc în România. Aici nu mai răsbese

a plăti dări și camete la bănci, proprietarii din Ardeal trebuie lucre cu Slovaci, de cari azi mâne nu vor mai căpeta. Și rutenii duc în America, unde acuși vor temeia episcopie greco-catolică limba liturgică — engleză.

Le ved toate aceste șovinștii vede domnul Beksiș?

Lor le trebuie colonii, ca să poată îmbogății pe spatele coloniștilor. Le trebuie încetarea fideicomiselor le trebuie secularizarea averilor ricești?

De ce? Ca să mântuiască rul maghiar? Ferit' ai Doamne. Ca să aibă câți-va nemeși decazuți, și-au batut în pinteni averile țestii, ce să vîndă viniturilor din străine, cari astfel vor cuceri nu cu arme, ci cu bani gata.

Dar n'ai ce le face.

O foșie, a fostului ministru prudent, are cutezanța a spune, că șovinștii vor liberalism e acela, dacă maghiarizează și se apasă naționalitățile nemaghiare.

Și unii astfel de nebunii se mite a umbla printre oameni, ba și da voie a serie prin foi, în loc de a fi internat pentru totdeauna în casă de alienați!

Poate Dumnezeu să ajute la astfel de țeară?

Ne bucurăm, că s'a aflat tot un om, care a demascat puțin și ne-am bucura și mai mult, vocea nu i-ar fi răsunat în puștii

(„Unirea”)

Din Tilișca

lângă Săliște, comitatul Sibitului.

La primela trei — din nouă — seri economice din Februarie — Martie ținută în cumuna Săliște, comitatul Sibitului, locuitorii comunei Tilișca reținut niște festivități locale, publice-scolare familiare, neputend lua parte, au fost cați publice în ziarul „Tribuna” din Sibiu prin o corespondență malicioasă a pseudonim „Arghir”, care, după ce scrișii conducătorii ai comunei Tilișca îndrumat la ale sale pe aceeași cale, metamorfosat în „hai să zicem” ne-aștăratul intrigant D. A. Mosora.

Lucrul ușor se putea mărșini la mai ales că noi îndată ne-am conștinț

FOIȚA „TRIBUNII POPORULUI.”

Medic și Advocat.

(Anecdote populare.)

Un medic și-un avocat
Oare când va s'au luat
La dispută; — susținând
Fie care rënd pe rënd
Că profesiune c'a lui
Mai nobilă alta nu-...

— „Fără mine nu-i dreptate!...

— „Fără mine sănătate!...

Unu și-altu se fălia,
Pe când cei din cafenea
Ascultau la a lor ceartă
Fără de scop și deșartă.

— „Toți sunteți de aceeași apă

Și verbul „Îngrop, îngropă”

Vi-se poate conjuga,

Zise-un domn de alături:

Unii, — domnii avocați, —

În temnița ne-îngropați, —

Și pe mulți în datorii;

Eară medicii de vii

Cu rețeta, doftorii

Ne îngroapă în pământ
Și de ei mulțimiți sunt
Popii și cu cioclii doară,
Că le abat apa la moară...

Să fu ce-am fost

Un cioban când a ajuns
Vêrstă de a fi supus
La tras sorți pentru armata,
Pe cum trage lumea toată
Mai întâi fu desbrăcat
Și-un sergent la măsurat
Cât de 'nalt e și de gros.
În urmă de-i sănătos
Medicul l'a vizitat
Și zicend că este apt
Să poarte pușca pe spate,
Un oficer blând l' bate
Pe umăr și l'a 'ntrebat,
Unde vrea a fi soldat!
La pedestri, călărie
Ori husari?... Ce vrea să fie?..
— „Dac'ar fi vorba pe vrute,
Ciobanul răspuse inte,
Eu aș vrea să fu ce-am fost
Pân' acuma: Cioban prost!..

Nu știu, n'am văzut nimic

Un țigan când-va furase
Un curcan, pe care-l dase
Pe rachiu unu Ovreu,
Prețindu-l în doi lei.
Păgubașul, om de sat,
La icoane nepurtat,
Și necioplit, ca țeranul;
La Ovreu gășind curcanul,
Nu-i dă-o bună dimineață,
Și de pâr, barbă-l 'nhață!..
— „Vai... ghevalt!... mă doare!..
Că l'am furat eu creșt oare?..
Te înșeli amar, vecine,
Căci tu ști destul de bine,
Că eu să ies nu-'s 'n stare
Noaptea fără luminare
Nici măcar până în tindă...
Dracu dar' a stat să-ți prindă
Curcanul, eu unul ba...
Da ști ce, dacă-i așa,
Mai slăbește, mă mai lasă,
De barbă, că stau să-mi iasă
Ochii din cap!... Și ce-ți pasă
Ți-oi spune adevărat
Că Danciu ți l'a furat
Și el mie mi-l'a dat.

persoana merită a fi pusă la dosar, că D-rul Nicolae Comşa din Selişte, abea aşteaptă ori ce ocaziune de a se manifesta în felul propriu lui, nu apărea „deus ex machina“ cu o declaraţiune înaltă, căci vezi Doamne e preşedintele celui parohial din Selişte, în carea ce ex presidio ia în apărare pe un anonim, improaşcă prea „academic“ în părţile.

Acestei „grave“ declaraţiuni i-am răstăcut, că nu e chemat a sări ex presidio autorul unui pseudonim, nici cuvinţios în public un lucru, despre care în care cunoştinţă, precum nici purcedere cocratică — liberală — nu poate fi a ne gă nouş dreptul, pe care cu atăta uşurătate îl recunoaşte pseudonimului Arghir.

Străns astfel cu uşa, D-rul Comşa se nervos şi în infaibilitatea-i închipuită pune o operetă adevărat tragi-comică, alătită „triumful conştiinţei“, în care cel hăşlin rol îl joacă dēnsul însuşi, la care i-am dovedit cumcă debutul său de poet e alt ceva decât „desastrul aroganţele“.

Nemulţămît cu laurii căştigaţi în apă-lui „Arghir“ a comis şi ultimul act „incheiere“, spre a-şi arăta „urbi et grozava-i fantasie şi lipsa de genă de public, negënd de nou adevărul şinut de noi, pe care însuşi pacientul „Arghir — Mosora“ s'a scăpat a'l recu-şate şi confirma, spunēdu-o pe faţă de la venirea sa ca invēşător în Se-e a a ajuns şi trăeşte în straşnic con- cu două colege, — ceea-ce D-rul Com- chiar şi în n-rul următor al „Tribunei“ ştinuă ş nega asemenea femeiei, care a : „Nu crede bărbate ce vezi, ci crede ş spun eu.“

Acestui grandios debut „de incheiere“ am compus şi noi ca răspuns un „ultim cuvēt“, pe care redacţiunea „Tribunei“ două rēnduri ni'l-a retrimis cu observa- ca priveşte conflictul de incheiat şi în mare nu va mai publica nimic în afacea aceasta.

Cuprinşi de mirare cum redacţiunea „Tribunei“ priveşte de incheiată o polemie, în care numai Arghir-Mosora şi Dr. Comşa, încă învinuitorii, şi-au rostit vorbirea de incheiere, ear noi cei atacaşi încă nu, ne- încercat a o convinge despre nedrep- Ńea ce ni-se face prin denegarea publi- cēi „ultimului cuvēt“ al nostru scriindu-i următoarele :

„Am primit cu regret avisul On. D-voastre, cumcă nu ne puteţi publica „ultimul cuvēt“ din motivul, că priviţi regre- ul conflict de incheiat şi că publicarea lui ar da naştere la nouē răspunsuri,

care de nou ar complica conflictul, — dar trebuie să Vē mărturisim, că lucrul este cu totul altfel, despre ceea-ce şinem a Vē clarifica.

„Priviţi în N-rul 67 al „Tribunei“ şi veţi ceti în ultimul pasaj, cumcă „Arghir — Mosora“ declară chestia de finită!“

„Priviţi apoi şi Nr. 67 şi Vē veţi convinge atât din însuşi titlul, cât şi din pen- ultimul pasaj „Fie acestea de incheiere“ pe cale ziaristică!“ cumcă şi D-rul Comşa asemenea declară chestia de finită!“

„Priviţi în fine şi „Ultimul cuvēt“ al nostru, care incheie şi îngroapă chestia pentru tot deuna!“

„Şi după toate acestea să mai poate susţinea, cumcă publicarea „ultimului cuvēt“ al nostru ar da naştere la nouē răspunsuri şi complicări?!

Noi credem hotărît că nu! Căci ori cât de grozavi şi necuviinţioşi au fost cu noi în polemia aceasta numindu-ne până şi „hidră“, etc. noi totuşi mai credem barem de publicul mare amēndoi se vor jena a reveni asupra unei chestii incheiate.

„Şi dacă totuşi ar face-o unul sau altul, atunci şi numai atunci ar fi rēndul On. D-Voastre de a zice cu toată îndrep- tăşirea: — privim conflictul de incheiat!“

„In credinţă că V'am convins despre necesitatea şi îndreptăşirea publicării „Ultimului cuvēt“ al nostru, pe care publicul din jur conform maximei: audiatur et altera pars îl chiar aşteaptă, — apelăm încodată — dar pe urmă — la echitatea On. D-Voa- stre cu aceea sinceră şi resolută observare, cumcă în ne-aşteptatul cas, de a nu ne deschide coloanele „Tribunei“, pe care încă de la apariţia ei o avem abonată perma- nent, ba într'un şir de ani chiar în două exemplare, ne simţim nedreptăşiţi şi vom recurge la ospitalitatea altor ziare, în care va trebui, căci ni se impune, să motivăm păşirea noastră, — spre care scop Vē rugăm pentru retrimiteră recomandată a manus- criptului în alăturata cuvertă provēzută cu marcele recerute.

„Nu ne înstrăinaşi de la „Tribuna“ prin un refuz, pe care mulţi cetitori şi abo- nenţi l'ar reprobă.

„In plăcută credinţă că ne veţi apre- Ńia motivarea purcederei noastre şi nu veţi împedeca incheierea conflictului sēmnam cu toată stima etc. etc.“

După-ce şi aceasta recercare a fost refuzată din partea „Tribunei“, ne adresăm către On. Redacţiune a „Tribunei Popora- lui“ din Arad cu aceea rugare, să binevo- ească a da publicităţii fără vre-o omitere

acest scurt istoric al afacerii împroună cu următorul :

„Ultim cuvēt“:

„După-ce noi subscrişi în Nr. 66 al „Tribunei“ am provocat pe D-rul Comşa că, dacă vrea să-şi salveze reputaţia implicată în afirmaţiuni neadevărate, să publice re- sultatul investigaşei întreprinse de însaşi d-sa ca preşedinte bineştiind că aceasta e proba cea mai reală, — ear Arghir-Mosora deja în Nr. 67 anticipează cumcă a venit în straşnic conflict cu două colege, care conflict ştim că şi azi durează, prin ceea-ce confirmă aştăşinea noastră şi şpulberă pe a protecto- rului său Dr. Comşa, — într'adevăr nu ne putem mira destul cu ce obras mai repetă D-rul Comşa, — în Nr. 69, cumcă totuşi „nu există intrigă“, — şi pe deasupra ne mai grămădeşte cu insulie ridicole precum: „hidra tilişcană“, „halucinaşi de maniaci“, „filo- sofie guşată“ etc.—tot atăşia boboci de va- loarea autorului care nu merită răspuns.

Ne mirăm şi nu ne putem mira destul!

Dar' pentru a încunjura vre-un ver- dict prea aspru, lăsăm aducerea sentenşei în aprecierea Onoratului public cetitor.

Ear lui Arghir-Mosora, meritosului ini- Ńiator al acestei regretabile polemii, îl zi- cem: „bucuri-te de roadele muncii prestate“, care atât de mult seamănă cu proverbul ce zice: „un o a r e c i n e aruncă o peatră în fontână“ şi etc. etc.

Cu acestea credem a incheia şi în- gropa chestia pentru totdeauna. —

Tilişca, în 12/26 Aprilie 1900.

Stefan Milea, notar în pensiune, Va- leriu Milea notar, Petru Iuga capelan, Te- renşiu Popovici invēşător, Ioan Juga funcşio- nar de bancă, Ioan Iosof paroc, Ioan Bratu, director şcolar, George P. Pecurariu Inv. Savu Prăcea, proprietar.

În Nr. 74 al ziarului „Tribuna“ sub- scrişul a dat o „Declaraţiune“ revocătoare faţă de unele expresii vēmămtoare, ce le-ar fi cuprins declaraţiunea apărută în Nr. 72 al aceluiaşi ziar şi subscrişă tot de mine, şi această cu scop de a rehabilita „perso- nal“ pe dl Dr. N. Comşa din Selişte, — căci punctul meu de vedere polemic l'am susşinut şi susşin cu toată tăria — care s'a implicat rēu prin polemia purtată cu conducştorii comunei Tilişca şi în special cu subscrişul.

Acelei declaraţiuni însă, — care se vede, că a făcut impresiune rea asupra celor ce nu cunosc pe deplin starea reală a lu-

crului, — onoratul public cetitor i-a dat şi în dă diferite interpretări, cari pentru sub- scrişul cu deosebire ca persoană biserică- scă nu pot rămănea nebăgate în seamă, deoarece-ce prin ele se atacă încălta reputa- Ńiunea mea de bărbat cinştit.

Din aceasta cauşă, dar' mai ales mo- raliceşte constrins şi chiar şi în drept şind, am cerut redacţiunei ziarului „Tribuna“, unde a apărut prima declaraţiune, să de- loc şi altei „declaraţiuni clarificătoare“ pri- mită din partea mandaturilor dlui Dr. Comşa, şi care a avut drept urmare şi declaraţiu- nea mea revocătoare, dar' am fost respins într'un mod, care dovedeşte clar, că redac- Ńiunea „Tribunei“ — deşi moraliceşte era datoare să o primească, în cazul de faţă a fost bătător la ochi de parşială.

În urma acestei convingeri, onorabila redacţiune a ziarului „Tribuna Poporului“ e respectuos rugată să dea publicităţii pre- Ńuitului ziar ce-î conduce „Declaraţiunei“ primite din partea dlui Dr. Amos Frăncu şi locotenentului Herbay ca mandaturi al dlui Dr. Comşa, şi care e de următorul cu- prins :

„Ca încredinţat al dlui Dr. Comşa vē împărtaşim, că dl Dr. Nicolae Comşa n'a avut intenşia de a vē ofensa personal prin polemia din ziarul „Tribuna“.

Sibişu, 24 Aprilie 1900.

Herbay m. p.

Dr. Frăncu m. p.

locotenent.

Evident şind deci lucrul, şin să declar că nu constrins şi nici şilit am dat decla- raţiunea din Nr. 74 al „Tribunei“, ci de bunăvoe şi convins în conştiinşta mea de preot, că a salva reputaşa unui tiner împlicat rēu în o apărare dubioasă e o faptă bună creştinească, şi aceasta convingere am primit-o şi prin desluşirile date mie verbal de către dl Dr. A. Frăncu şi prin declara- Ńiunea mai sus publicată mai înainte de ce aş fi dat eu vr'o declaraşe.

Intru cât am întrelăsat până acum publicarea declaraşiunei de faţă, aceasta a fost numai o chestie de bună credinşă, dar' după-ce lucrul — nu din vina mea, s'a in- tors altfel, să-şi poată face onoratul public o idee clară despre declaraşiunea apărută în Nr. 74 al „Tribunei“.

Cu acestea declar din parte-mi tot lucrul de incheiat.

Tilişca, în 10 Maiu 1900.

Petru Iuga,
administrator protopresbiteral.

— „De-i așa, ești gazda lui,
Şi dacă nu avea cui
Să-l vëndă, nu cuteza,
Ţiganu a mi-l fura...
Zise omul nēcăjit
Şi din nou ear' l'a trântit,
Până-ce s'a ostenit.
După aceea l'a legat
Şi tot de-a lungul prin sat,
Atingēdu-l când şi când
Cu biciul, sosi curēnd
La primar, unde Ńiganul
Mai de mult jalea curcanul,
Ce furase şi vēnduse :

„Dumnezeu poate te-aduse,
Zeu jupāne chiar acum,
Eu voiām şi n'aveam cum,
Să vin să te invēş să spui,
Întrebādu-te ori cui,
Că curcanul ce şi-am dat,
Altu, nu eu l'am furat.
Deci dă-î fi întreat azi-māne,
Tot așa să şii, jupāne!...“

— „Cam târziu, zise jidanul,
Căci am spus că tu curcanul,
Danciu, mi l'ai adus.
— „Bate mi-tear şii de sus!

Zise Danciu speriat;
Ai spus că eu l'am furat?...
De-l așa atunci lasă,
Ani vor trece şi pe-acasă,
Picioarul nu ne-o călca,
Dar ştil ce, de te-o întreba
Din nou, de gol nu mē da,
Şi s'o şti mereu, jupāne,
Că nu şti de unde vine,
Nāpasta asta pe tine!...
—Cum mē, rog?... Tu zici să zic,
Nu ştiu, n'am vēzut nimic?...
Dar curcanul, ai uitat,
Că n'a fost, nu e invēşat,
Să zică cum zici, să zic :
Nu ştiu n'am vēzut nimic!...

Hăişu, Ianuarie 1900.

I Encescu.

Strigături Poporale.

(Din Certege, com. Turda-Arieş.)

Asta-i mândra de la munte,
Care stringe erburi multe;
Asta-i mândra de la deal,
Ţine dragostea 'n bujnar.

Mândra-i mândră,
D-ai bolāndă.
Că cu ochiu tot clipeşte,
Şi badea n'o mai zăreşte.

Fire-ai mândră 'acui ai fost,
Pe căşilegi ca şi pe post.
Fire-ai mândră 'a cui li vrea,
Când rēsare ţarina,
La ivitul florilor,
Fii tu mândra horilor.
Pe la strinsul grului,
Să fi a drăguşului.
Pe la rindul torsului,
Să fi a bărbatului.

Trage mândră cu ochiul,
Când şii vine drăguşul;
Când îl vezi venind pe poartă.
Te 'ntoarce odată roată,
Şi să-i dai gurişa toată.

Eşi mândră din cas a'fară
Nu-mi pune pe oase boală,
Că de când te-am aşteptat,
Multe gânduri m'au mēncat;
Şi de când te-aştept afară,
Multe gânduri mē mēncară;
Şi de când nu te-am vēzut,
Multe gânduri m'au bătut.

Cine nare dor pe vale,
Nu şti luna când rāsare,
Nici drăguşul când se scoală.
Cine n'are drăguş drag,
E ca lemnal cel de brad:
Nici e verde, nici uscat,
Numai şede supărat.

Tu, bādită, eşti cam căne,
De la alta vii la mine,
Te-am vēzut eu bine-l'asară,
Ce făcuşi cu cea-afară.

Culese de: George Giurgiu, v. de pădure.

AZII

Azi sunt pribeag, un călător
Pe calea nesfărşită,
Am soşiu de drum un tainic dor,
O soarte urgisită.

Azi urc un deal măreş, frumos,
Cobor o mândră vale,
Ducēnd în peptul meu duios
O necurnată jale.

Din Banat.

Ruga din Coșteul mare. In ziua stăntului mucenic George (23 Aprilie v.) s'a ținut ruga în comuna noastră cu deosebită solemnitate. Vremea fiind foarte frumoasă, întreg poporul mic și mare, fără deosebire de confesiune, au luat parte cu litiă mergând la mormiți pentru pomnirea celor mai înainte adormiți în Domnul, asemenea și la holde înălțând tronul ceresc ferbinte rugăciunii. Serviciul s'a săvârșit prin vrednicul și cucernicul preot din loc, părintele Adam Groza și Pompei Dorca din Suștra.

Ear' corul tinerilor plugari sub conducerea zelosului învățător L. Dorca, seara au indestulit publicul cu frumoasele lor cântări. — Toate ca toate, dar' după ce se încinse veselia și un joc mare și frumos compus din niște bujori de fetițe îmbrăcate în costumele lor cele atât de admirabile își fugeau ochii, nu știa la care să privești mai ales că erau acolo și gingașele domnișoare: Veturia și Eutemia, fiicele preotului din Suștra, apoi Cornelia fiica protopopului din B.-Comloș.

Întreaga noapte de rugă am petrecut-o cu toții în veselie și voce bună până mâinezi în zorii de zi, când ne-am depărtat plini de iluzii frumoase și plăcute din Coșteul-Mare.

R.

O întimpinare. Referitor la afirmarea lui „Badea“ apărută în luna lui Ianuarie sub titlul „din Bănat“ și anume despre:

„Biserica gr. ort. rom. și I-a petrecere românească în Panciova“, vin a vă ruga să binevoiiți a da loc știrilor mai jos înscrise precum și actualul în aceluși sub A. alăturat în interesul adevărului spre orientarea onoratului public cetitor.

Spre marea mea mirare după un timp de 3 luni mă văd atacat și încărcat cu fel de fel de epitețe.

Însă deoarece-ce doresc pacea și liniștea, mă rețin dela toate a-i răspunde lui „Badea“ așa precum ar merita fiindcă cunosc pe „Badea“ de un grobian, dar spre a clarifica onoratului public chestiunea, voi arăta, că despre eel este vorba; adică că respectivul B. cu niște tineri rom. arangiator din prima petrecere cu mari greutăți și neajunsuri au luptat a pune o peatră sfintei capele rom.; că 2 advocați rom. din loc dimpreună cu mai mulți preoți de prin sate vecine au fost contra respectiv petreceri pentru-că nu au vrut să petreacă românește, și din cauza că comiteul arangiator nu m'a ales ca președinte așa fi deșesat

prin satele vecine în desperarea mea ear ziuă în care s'au ținut petrecerea, că petrecerea s'a sistat și că nu se ține, apoi în urma petrecerii m'aș fi dus la directorul dela gim. reg. ung din loc pentru a face arătare contra studenților rom. pentru-că s'au dus la petrecerea cu „program național“ și prin arătarea mea „mincinoasă“ ar fi pierdut stipendiul student rom. stipendiu. Spre a dovedi lui „Badea“ din tufa că a sedus onoratul public cetitor, vă arăt de clarățiunea studenților români.

Că eu m'aș ținea „român bun“, ori nu, nam lipsă de judecarea lui „Badea“; apoi zic, Dumnezeu să ajute dreptății.

Alexă Voina.

Declarațiune. Subscrișii studenți români dela gimnaziul reg. ung. de stat din Panciova declarăm toți unanim, că afirmarea lui „Badea“ din „Tribuna Poporului“ în Nr. ul respective în luna lui Ianuarie a. c. de pe a. c. sub titlul „Din Bănat“, respective „Biserica gr. o. română și prima petrecere românească în Panciova“ nu este adevărată. Domnul A. Voina n'a făcut arătarea contra noastră domnului nostru director gimnazial, pentru-că am fost la petrecere, ba noi nici nu eram opriți dela aceea. Cutarele student stipendist nu a pierdut stipendiu. Prin urmare afirmarea lui „Badea“ este falsă.

Panciova, în Aprilie, 1900.

Ștefan Giana stud. de cl. V. gimn. Olariu, stud. de cl. V. gim. Virgil Voina, stud. de clasa III. gimn. Pantelemon Ardelean, stud. VII. cl. gimn. și respectivele stipendiste, Marcu Boldovina, stud. VII. cl. gimn. Desideriu Jurjovan, student de cl. V. gimnazială. Valeriu Perin stud. de IV. cl. gim.

PARTEA ECONOMICA

Stăruințe înțelepte.

Ministerul de agricultură austriac și-a publicat luna trecută principiile pe cari ținându-le înaintea ochilor, are să pornească o mișcare mare pentru înființarea a tot felul de însoțiri, întovărășiri a puterilor bune economice a țării, pentru înaintarea spre înflorire.

Estă anume cine crede ministerul austriac că e de lipsă să se pună în mișcare și ce lucrări dorește să vadă mai cu zor pornite:

I. Căpeteniile provinciilor să îndrume autoritățile (pe capii) cercurilor politice și pe comune, ca să se miște pentru înființarea de însoțiri economice printre poporul plugar, pentru a pute mai ușor da economiei aventuri pe cari singuraticii nu le pot. Auto-

ritățile (capii) cercurilor politice locale, să prindă ori-ce privilegiu bun, pentru a îndemna pe oameni și a-i porni pe calea acestor însoțiri economice, — scoțându-le însă bine la iveală, că însoțirile ce fac au să se razime pe puterile lor proprii, pe membrii lor, încangiurând chiar și aparențele unui tutorat (al statului).

II. Trebuie încercat totul mai ales pentru înființarea însoțirilor de credit. Răpunerea cămătăriei, cultivarea duhului de cruțare, și deșteptarea economică a populațiunii agricole, — se pot mai ușor ajunge prin astfel de însoțiri de credit (bancă mică), întinse peste toată țeara ca un organism deosebit.

III. Însoțirile singuratică, într-un câț se poate, să se pună în o legătură organică între sine, pentru a dobândi uniformitate, eventual a intra în o organizație regnicolară.

IV. A înființa însoțiri deosebite și anume pentru mijlocirea de felurite cumpărări, nu se recomandă, decât acolo unde stările și trebuințele locale ar recere-o,—incolo însoțirile de credit (bancile mai apropiate) să ia asupra lor, cum se face asta în alte țări, de a mijloci cumpărări mai mari de articli economici, ca gunoii, nutreți, semințe de semănat, mașini și altele, prin ce fac cu puțință cruțări mari, dau scut contra cămătăriei ce se face cu mărfurile și economul are cel puțin o chezașie mai tare că va căpeta marfa bună. Cu mărfuri coloniale însă nu-i iertat să-și facă de lucru.

V. Manipulația centrală a ramului de cumpărări, întrucât nu dă de împrutări, ar avea a o executa earăși centrală de credit.

VI. Deosebit gând trebuie pus pe înființarea însoțirilor cu scop de valorisare (de prefacere în bani a deosebitelor produse economice, bucate, vite, poame și altele), care e cea mai grea ramură a însoțirilor economice, dar în cas de reușire, își și arată cele mai frumoase sfârșituri. Prin atari însoțiri se câștigă produselor valorisare (trecere) mai sigură, prelucrarea lor, îmbunătățirea lor, cruțare la cheltuelile de transport (de drum), piațe mai mari, stîrpirea cămătăriei ce se face cu acestea și altele. Trebuiesc făcute însoțiri de e. pentru valorisarea laptelui, a inului, pentru producerea de cânepă, pentru

valorisarea de poame, legume, de oue, de vinuri și spirituoase, de țărături, de vite mărunde, cal și vite comute, de oi și de îngrășare, — în însoțirile ce se găsesc deja înființate pentru aceste scopuri, să fie organizate.

VII. Pe terenul valorisării articliilor economice, cea mai de lipsă e de căpetenie e înființarea de însoțiri pentru valorisarea bucatelor și de căpetenie e înființarea de însoțiri pentru valorisarea bucatelor și de magazine de bucate. Folosele magazinelor de bucate, care fac să însoțeze abuzurile cămătariilor locale, și aventă valorisarea bucatelor, — sunt cunoscute.

VIII. Ministerul de agricultură (austriac) se va deprinde în viitor a arangea generală a mișcării de însoțiri, și crescând însoțirilor trebuințele, le va procura, cum a făcut-o până acuma, banii trebuincioși.

Am schițat aci planul de lucru ce și a pregătit ministerul austriac pentru a mișca, cum am zice, țeară întreagă într-un înființa însoțiri economice fel și fel.

Cetitorul cu minte, aducându-și aminte cât de tare am stărut și în atingerea noastre cu poporul, prelegerile economice ce am ținut prin coloanele acestei foi, ca o mare noastră să înființeze peste tot locul ei însoțiri economice de multe feluri, că e spre binele lor, — va înțelege că la lucru bun am îndemnat poporul nostru și îl îndemnăm, căci acel lucru al întovărășirilor, fiind mare folos pentru singuraticii ce pentru obște, eată încep a-l face chiar cei cu puterea în mână, guvernele țării, și de bună-seamă nu aceea o fac, că nu binele l'ar de populațiunii.

Cum însă pe noi în a noastră țeară nu ne îndeamnă nimeni în însoțiri de acelea de mare folos pentru noi înșine, (ci numai la deocâ din care alții se aibă mai mult decât noi), — apoi să ne punem în mișcare, să primim îndemnurile bune, venite dela oamenii de încredere, și să facem toate pentru înființarea și avântarea însoțirilor economice, care putem fi încredințați de bine ne vor fi.

Azi n'am cui spune taina mea
Așa mistuitoare,
Azi sunt orfan, c'a tortura
Când soțul drag ti moare.

N'aș da pe mult să pot privi
În cartea vieții mele,
Să aflu ce-I de mâne zi,
Și darul sorței rele.

Să 'mi fac sfârșitul mult dorit
Să scap de calea vieții,
Să uit cu totul c'am iubit
Să per în vâlul ceței.

Sânmiclăușul-mare, 8 Maiu 1900.

Victor.

Pagini din istoria României

de
G. COȘBUC.

1876—1878.

VII.

Smârdanul și Vidinul.

II

Oștirea care a adus pe Turcii robii
în țară nu s'a mai întors pe câmpul luptelor.

Ea a fost înșirată de-alungul Dunării între Călărași și Oltenița, ca să străjuiască oștirile turcești adunate la Silistra și la Ruscuc.

Intr'această oștire era și regimentul dorobanților din Iași și Vaslui. Acest regiment s'a bătut mai întâiu la Plevna — cucerind reduta Griviței — și mai mult căci neconținut a fost tot în foc, era regimentul cel mai scâzut și cel mai obosit de lupte, dintre toate regimentele noastre de pedestrimă. De-aceea el nici n'a mai fost dus în tabără pe lângă Dunăre, ci de-adreptul a fost desconcentrat și trimis acasă 1).

Toate celelalte regimente au mai stat sub arme încă șase luni.

Oștirile plecate de la Plevna s'au împreunat cu dorobanțimea, care a bătut

1) La 31 Decembrie 1877 toți ofițerii regimentului și din fiecare companie un anumit număr de sergenți, căprari și oșteni de rând s'au adunat la palat în București, cu steagul. Domnitorul a decorat steagul cu steaua României, zicând: „Regimentul 13 de dorobanți este vrednic, în urma vitejiei sale, de ce mai înaltă distincțiune. Steaua României pe steagul vostru va aminti de-apururi că dorobanții din Iași și din Vaslui au fost cei dilați cari au dat piept cu dușmanul. La 27 August am avut ocaziunea să admir vitejia voastră, pe care n'o voiu uita nici-odată. Trăiască viteazul regiment al 13-lea“

Rahova la Lom-Palanca și n'a făcut o tabără mare, numită tabăra de la Golenț sau „de pe riul Lom“.

Ca să înțelegem mai bine alcătuirea acestei tabere, trebuie să ne întoarcem cu gândul la luptele de la Rahova. Vă aduceți aminte, că Turcii din Rahova au fugit într-o noapte, spre Vidin; că Mehedințenii le-au închis calea la podul Hirleșului. Câți Turci au scăpat de Mehedinți și de roșiori, au apucat largul pe lângă Dunăre și s'au adunat la Lom-Palanca într-o cetățuie de pământ. Colonelul Slănicianu a trimis întru urmărirea lor pe călărașii din Gorj și din Muscel și pe cei din Suceava.

Călărașii acesteie cutreerară câmpiile sperind pe Bașii-buzuci și pe puținții pedestrași turci aflători pe ici pe colo ca garnizoane prin sate. Toți Turcii fugiră spre Lom-Palanca. Dar ai noștri de peste Dunăre care străjuiau malul, văzând pe Turci adunați la Palanca au început să-i bată cu tunurile. I au bătut șase zile și au bătut grosă în ei. În urmă a început să treacă pedestrimă de-a noastră este Dun re, de-odată cu sosirea călărașilor cari veneau despre Rahova.

Turcii din Lom-Palanca, văzându-se isbiți și de călărași și de dorobanțimea trecută peste Dunăre, au fugit de cu bună-

vreme și s'au adunat la Belgradi și Vidin.

Ai noștri au intrat în Lom-Palanca în scurtă vreme a eșit toată oștirea de la Rahova și a început să și facă știri întărituri, așezându-și tabăra temeinic.

Aici, în tabăra de la Golenț, le-a venit acestora vestea despre căderea Plevnei și li s'a trimis scirea că le va sosi în Plevnei într-ajutor.

Dar până ce au sosit toate oștirile de la Plevna a trecut mai mult de o săptămână în drumul lor ele au dat tot de știri de aceea zice cântecul ostășesc:

De la Plevna până'n Lom
N'am găsit picior de om.

Stolurile noastre de călăreți pretutindeni, din tabăra de pe Lom fugărit pe Turci de prin toate satele, că ai noștri pe la Crăciun erau să se întoacă pe toate țaturile de la Rahova până sub zidurile Vidinului.

Sărbătorile Crăciunului le-au petrecut ai noștri în corturile taberei de pe Lom. Partea de oștire, cea pornită de urmă de la Plevna, și-a petrecut oștirea pe drum prin sate pustii și pe câmpuri. Aceasta abia a treia zi de Crăciun în tabăra cea mare.

Literatură „enciclopedică”.

Arătase într'un număr recent felul enciclopedic (diaconovicesc!) cum se face literatura „Tribunei” zise „literare”.

In numărul 86 al acestor foaie literare (48) însuși unul dintre colaboratorii ei și el următoarea mărturisire:

„Ce să fac? Directorul 'mi-a spus să scriu foaie, și ideile ca în prima. Ori-cât încerc prin marea gândirilor și amintirilor mele, nu prind nimica — știu chiar nimica. E rea și comanda asta; dar' trebuie să te supui, de vreal să capeți pâine.”

Brava tie Saule (așa-l cheamă pe colaboratorul acesta sincer), că bine mi-o nimeriști! E chestie de pâine... Vezi așa, ce s'a tot lucrul cu ritva națională și belugul ideilor.

Dela

„Enciclopedia-Română”
cetiare.

— UNA LA ZI —

Cleric — acela care prin primirea ordinelor sacre a intrat în cler.

Vol. I, p. 861.

Notă. Un bun ortodox nu știe ce sunt „ordinele sacre”.

CONVOCARE.

Subscriitorii de cuote la întreprinderea în înființare „Macovicesca” asociațiune de consum se invită prin aceasta în virtutea § 154 din leg. com. la Adunarea generală constituantă care se va ține în Macovicesca la 31 Maiu 1900. a. n. la 2 ore d. a. în localitatea d-lui Arsenie Zarcula Nr. cas. 18.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Constatarea capitalului și membriilor subscriși.
3. Stabilirea statutelor Asociațiunii.
4. Alegerea Direcțiunii și comitetului de supraveghere.
5. Concluziile relative la responsabilitatea fondatorilor normată în § 152 din leg. com. în înțelesul § 155 din leg. com. fiece care acțiune dă un vot, nici unul însă nu poate exercita mai mult de 10 voturi. Participarea la adunare se poate face sau în persoană sau prin plenipotență. Fiecare domn subscriitor este rugat a se subscrie în coala de adevărită.

Macovicesca, din șed. fund. ținută la 16 Maiu 1900.

Simeon Olariu m. p. Vescu Murgu m. p.
președinte notar.

CONVOCARE.

Conform însărcinării primite dela comitetul central, convoc prin aceasta pe ziua de Duminecă în 4/17 Iunie a. c. la ora 11 a. m. în școala de băieți din Toracul mic adunarea constituantă a despărțământului Torac a asociațiunii pentru cultura poporului român.

Ordinea zilei.

1. Inscierea membrilor.
2. Inscierea taxelor.
3. Constituirea comitetului despărțământului.

B.-Comloș 2/15 Maiu 1900.

Paul Miulescu,
protopop și delegat.

MULTUMITĂ PUBLICĂ.

Venerabilul Consistor rom. gr.-or. din Arad, luând în considerațiune deplorabila stare materială a credincioșilor noștri din comuna T-Secaș, la renovarea bisericii noastre a provăzut cu un ajutor de 400 coroane din fondul „Ioan Mețian”. Mulțumind înalt preasfințitului dl. arhiepiscop și metropolit Ioan Mețian, ca fondatorul fondului filantropic bisericesc și Preasfințitului Sale domnului episcop diocesan Ioșif Goldis și Venerabilului Consistor pentru mijlocirea

nobilului și necesarului ajutor: înălțăm rugăciuni ferbinte către Atotputernicul D-zeu, ca să le lungească firul vieții în deplină sănătate la mulți fericiți ani!

Tot pe seama renovării bisericii noastre au mai contribuit Spectaverul domn Emanuil Ungurean, avocat în Timișoara. 6 coroane și spectaverul domn Constantin Lazar, avocat în Receaș, 5 coroane.

Eară prin Preastimata doamna văduva Livia Toplean de Rațiu din Roman-Petre, cașcolectantă, au contribuit: D-sa 2 coroane; dl. Ioanichie Neagoie, paroh în R.-Petre 1 coroană; dna Iulia Saviciu, notăreasă în Tem-Ujfalau 3 coroane; d-șoara Emilia Rațiu, învățătoare în R.-Petre 2 coroane; dl. Aureliu Saviciu din Lipova 2 coroane; dna Iulia Dogariu din Arad 2 coroane; dl. Voniga, preot în Ghiroc 2 coroane și dna Helena Muntean din Lipova 1 coroană.

Primească deci toți acești preageneroși și marinișoși contribuitori și pe aceasta cale profunda noastră mulțumită; lângă care de pe altarul bisericii renovate rugăm pe Atotputernicul D-zeu, ca să le răsplătească înșuși și înșuși din darurile sale cele bogate și să le lungească firul vieții în deplină sănătate la mulți fericiți ani.

In numele comit. paroch.

Demetriu Morariu,
preot.

Noutăți

Arad, 18 Maiu 1900.

Dieta ungurească — earăși se pune la odihnă. Două proiecte de legi mai are să isprăvească încă stămbila Dietă ungurească, și apoi din nou se pune la odihnă. Din pricina ședințelor Delegațiunii adevărate amenă ale sale până în 7 Iunie a. c.

Un partid unguresc — lădat! Ziarul „Allgemeine Zeitung” din München într'un număr din urmă se ocupă cu situația partidelor politice ungurești, și despre partidul popular catolic zice, că între toate celelalte partide politice ungurești el este cel mai excelent organizat și că, numai pe puțin socotit, va eși din proximele alegeri cu 70 mandate. Tot în același număr foaia germană profetește, că partidul popular va ave nu numai influință în conducerea afacerilor statului, dar va da chiar și direcție în conducerea acestor afaceri prin contopirea în șinul său a elementelor carlii și încrederea și simpatia.

E caracteristică însă coincidența acestor spuse și reproduce apoi de „Alkotmány” (foaia lăudatului partid), că tocmai în nu mărul, în care, le reproduce, pe altă pagină, vorbind de noi casurii de incompatibilitate ivite și între membrii partidului popular. Intre altele, „Alkotmány” scrie: „Zău, e regretabil, că acum și în partidul popular grăsează veselă — corupția. În cine și în ce să mai aibă de aci încolo Maghiarul încredere...”

Face poate, ironie „Alkotmány”?

Inspectorul trupelor de cavalerie în Arad. Generalul conte Alois Paar, inspectorul cavaleriei, a ținut ieri o revistă asupra cavaleriei din garinșoana Aradului. Oficerii cavaleriei din loc au dat apoi un bogat prânz în onoarea inspectorului-general, care azi dimineața a părăsit Aradul.

Logodnă. Dl. Pavel Percea, profesor în Brașov s'a logodit cu d-șoara Hortensia Popescu, grațioasa fiică a d-lui Victor Popescu, a avocat în Brașov. Sincere felicitări!

Dr. Vula a început practica balneară la Băile Herculane — Herkulesfürdő. Locuința: Hotel „Franz-Iosef”.

Pentru cinstea națională. Tot mai mult se apropie ziua tragerii la sorți a câștigurilor loteriei arangiate de Asociațiune în folosul Casei naționale, și mulți, foarte mulți Români, chiar și de cei cu dare de mână nu și au cumpărat încă nici barem un los de acestea. Ni ar veni cu greu a crede, că din neapăsare ori neinteresare față de cauzele noastre culturale românești, ci doar din uitare. Atragem deci atențiunea tuturor, că până la Ispas (31 Maiu, ziua sortirii) abia mai sunt câteva zile; să grăbească deci ficine a și procura barem câte un los de acestea, cu atât mai virtuos, că pe lângă șansele de a și recăpăta banii poate înșuși,

prin eventualele câștiguri, spriginește totodată o frumoasă întreprindere culturală, care numai cinstă va face neamului românesc. Un los, după-cum se știe, costă numai 1 coroană. Losuri se mai capătă la biroul Asociațiunii în Sibiu, și eventual încă la câteva bănci și librării românești.

Se mângâie patrioții. Mercuri, în 16 l. c. n., s'a deschis în Dobrișin adunarea generală a bisericii reformate ungurești din stânga Tisei. Ca president al adunării, superintendentul Kiss Aron a rostit o vorbire, în care a enumerat relele și nevoile ce băntuie în șinul bisericii protestante, îndeosebi acelea, care amenință viața bisericească-socială. Relele — a zis superintendentul calvin — le vede mai virtuos în nepăsarea față de credință, în lățirea neconfesionalismului și a baptismului, care se manifestă la încheierea căsătoriilor; dar' tot dînsul crede, că acestea „sunt numai rele trecătoare.” Nu știm, cam până când vor fi tot în această credință — patrioții protestanți!

Ceapa în Dietă. Mercuri, în 16 l. c. n., o mare deputațiune din Măcău, condusă de deputatul Kristóffy, s'a prezentat la ministrul Hegedűs și Darányi cu rugarea, ca cultivatorilor de ceapă din Măcău să li-se dea în viitor mai mari favoruri decât până acum pentru exportarea cepii în străinătate. Amândoi ministrul au promis împlinirea cererii deputațiunii.

Timpul, așa se vede, nu tuturor li-e pe plac nici în luna Maiu. Aproape din toate părțile țerii sosesc știri despre ploii mari, cu vijelii și grindină, care au pricinuit pagube grozave sămănăturilor și poamelor. Asemenea vești triste vin: din partea de mează-noapte a țerii, din unele părți ale Ardealului, din partea sudică a comitatului Timiș, pe unde au băntuit mari vijelii cu grindină, nimicind sămănăturile și pomătul. Pe lângă acestea se mai anunță încă și acum mari vîrsări de apă, care au cauzat pagube enorme, îndeosebi în unele părți ale Bihorului. În părțile Aradului încă s'au pornit ploii, care ieri-colo au fost amestecate și cu grindină, acest dușman înfricoșat al agriculturii. Ținuturile scăpate până acum de aceste elemente promit însă mult, îndeosebi sămănăturile sunt frumoase și dau nădejde de bună recoltă în anul acesta în multe părți.

În comuna noastră Bazoș am serbat la st. George hramul bisericii, la care am avut foarte oaspeți inteligenți, a doua zi fiind biserica vizitată de mult popor, de preoți și învățători străini. Slujba dumnezeiască a fost făcută de dl. preot Ioșif Cloambeș din Șanovița și dintre domni învățători amintim pe dl. învățător Totorean din Fentar, cercul Busiașului, care a cântat apostolul lui Ștefan și Irmosul învierii; cu vocea lui plăcută a pus pe toți în uimire. Poporul după luarea anaforei îl lăuda că așa n'a mai auzit să cânte, și noi toți zicem: Dzeu să-i dea domnului învățător mulți ani și cu bucurie a-l aștepta toată comuna și pe viitor!

Parastas. Duminecă, în 30 Aprilie v. a. c., în biserica gr. or. română din Șuștra, după săvîșirea serviciului divin, s'a celebrat cu deosebită pompă parastas pentru odihna sufletului răposatului preot din Pecica-română Ioan Evuțian. — Decedatul a fost un om de inimă, de caracter firm și Român bun. Parastasul a fost celebrat din partea intimului amic și coleg al său, părintele Pompeiu Dorca.

Pensie văduvei Munkácsy. Foile maghiare sunt informate, că ministerul unguresc de culte și învățămînt va dărui pensie însemnată anuală văduvei decedatului pictor Munkácsy.

Suveranii României acasă. Foile ungurești anunță, că Majestățile Lor regele și regina României, însoțiți de principese moștenitoare de tron Ferdinand, au plecat din Abazia ierl. în 17 l. c. n., spre București. În călătoria lor Majestățile Lor se opresc puțin pe la gările Fiume, Buda-pesta etc., ear' în feără Suveranii vor fi primiți cu mari ovățiuni.

Cheltuelile împăratului german. Cu data de 16 l. c. n. se telegrafează din Berlin, că în ședința din acea zi a „Reichs-

tagului” german, deputatul Singer a vestejit în termeni aspri cheltuelile mari pricinuite cu călătoria împăratului german la Ierusalim (în 1898). A trebuit să sară în apărarea chestiei însuși ministrul secretar de stat, contele Posadowski, care a declarat, că „în cursul călătoriilor sale împăratul zilnic are să hotărască asupra celor mai însemnate afaceri. Lucrurile lui nu pausează nici odată; de aceea, trebuie să fie înșuși în călătoria de funcționari militari și civili ai curții. Cheltuelile împreunate cu asta nu sunt de caracter privat — a zis ministrul, — ci ele privesc imperiul întreg; ear cadourile ce împăratul face bărbaților cu merite din străinătate, — sunt tot în interesul împărației și cad în sarcina fondului de dispoziție”. În fine a mai adaus ministrul, că acele cheltueli, ce regele Prusiei le folosește pentru reprezentații ca împărat german, — le acopere din casața sa privată.

Obstrucțiunea italiană. Viena nu stă tocmai singură cu parlamentul său neobosit în — obstrucțiune. Cu data 16 l. c. n. se anunță din Roma, că însuși Regele Umberto, printr'un decret, a trebuit să amâne pentru timp nehotărît ședințele camerei italiene, din pricina obstrucției.

„Noua Revistă Română”, pentru politică, literatură, știință și artă, a apărut Nr. 9 de la 1 Maiu cu următorul cuprins:

— Vechile partide și noile grupări politice II. Partidul conservator. — V. R. Piekarsky, Universitățile populare. I. Aureliu Candrea: Elementele române în limbile slavice; Okonski: — El și Ea. (nuvelă). Zamfir C. Arbore: Românii, întemeietorii ai civilizațiunii în Rusia. — Colonel P. V. Năsturel: Contribuțiunii la Istoria Bucureștilor; C. Crupenski: „Amintirile” Regelui României.

I. A. Candrea-Hencht: Cours complet de grammaire roumaine. C. Xeni: Opiniunea publică; Ștefan Braborescu: Din romanul unei vieți (nuvelă); Simeon Fl. Marian: Poesii populare despre Avram Iancu.

O privire asupra literaturii ruse din secolul al nouă-spre zecelea, de Gh. Madan. — Aprecierile presei străine asupra pescărilor. — Viitorul Ungariei pe temelul unei noue plasări naționale. — Pictorul Munkácsy. — Procesele „Tribunei” pentru Avram Iancu. — O nouă crîșă.

Profil bizantin (poesie) de D. Karr. — Circumstanțe atenuante, de I. D. Manolache. — Lume și poet (poesie) de Ioan Scurtu. — Lori (poesie) de Eug. Ștefănescu. — Cuvinte din popor (vorba „tețeș”) de C. I. V. Severin. — Severin. — Tristia (poesie) de Dumitru Timiraș. — Liane (poesie) de A. Zamfirescu.

Se caută o menajeră (econoaică) la o familie bună, unde, pe lângă remunerațiune cinstită, poate intra numai decât în serviciu. Se cere ca femela să aibă creștere bună; a se adresa la administrațiunea foii noastre.

Posta redacției.

Ternova. Dacă se întemplă asemenea lucruri, faceți arătare la consistor.

I. L. Berehuța. Patru ani trebuie să plătească.

N. Băiș I. V. Sasca. Ce nu se publică nu se retrimită. Încearcă și ne trimite poesii populare, le vom publica bucuroși.

M. Cianaș. Dacă scrii contra dlui învățător L., arată-ne numele d-tale și dacă-s adevărate cele ce scrii, aibi curajul de a le arăta consistorului.

B. Comloș. De Bălan nu ne mai ocupăm. e păcat să strice omul cerneala. Iși va lua el pedapsa dela forurile competente.

Iancu Duda, Gărlieș. Întrebați pe un avocat din acele părți, cărui să-i arătați actele și să-i spuneți pe larg, că așa, dintr'o o scrisoare, nu putem înțelege.

ULTIM CUVÎNT.

Șiret. Un croitor venind la un tiner doctor pentru a-l cere o veche datorie, îi zice: Domnule doctor, am venit de atatea ori pentru achitarea mieului meu compt — și astăzi, cu toate că nu mi-e bine...

Doctorul: (uitându-se serios la croitor:) Într'adever iubito, arăți foarte rău; arată-mi limba! Am să-ți prescriu un medicament; să-l țevi regulat și să rămâi câte-va săptămâni acasă.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons.: Ioan Russu Șirlianu.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piște se scotesc în coroane și după 50 kilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 kilograme).

Prețurile dela 15 Maiu n.
In Arad:

Grâul cel mai bun	cor. 7.30—7.40.
Cucuruz	5.10—5.20.
Săcară	5.70—5.80.
Orz	5.20—5.30.
Ovăș	4.40—5.—

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48 vând	9.52
Lire turcești		19.—
Imperial (15 R. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 à	126.—	12.—
Galbeni	5.58	5.63
Napoleon-d'ort	9.48	9.55
100 Marce germane	58.50	58.95
Livre sterling	11.90	12.50

S p i r t :

25 Aprilie

Spirt rafinat; cu toptana	115—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptana	113.—
" " cu mic	116.—

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:	
bătrâni 380—400 kg.	52—54. cr. p. kg.
tineri 320—390 "	55—56. " " "
" 250—320 "	54—55. " " "
" până 250 "	54—56. " " "
mijlocie 240—260 "	" " "

Din „Biblioteca Noastră”, ridigeată cu multă pricepere și îngrijire de dl Enea Hodoș, profesor la institutul preparandiel din Caransebeș, au mai apărut de curând și ni-s'au trimis următoarele broșurele:

Nr. 29. „Balade populare”, opt la număr, alese din poeziile marelui nostru V. Alexandri;

Nr. 30. „Comoara”, „Capra cu șapte izeți”, două piese teatrale pentru copil, de N. Băiaș;

Nr. 31. „Două Novela”, de I. Slavici și A. Vlăduță.

Ca și cele de până acum, toate trei aceste din urmă broșurele ale „Bibliotecii Noastre” din Caransebeș — și ca tehnică, și ca cuprins sunt niște lucrări minunate, plăcute și folositoare pentru ori-și-care om cu carte, îndeosebi însă pentru școlarii mai înaintați. Ar fi un păcat să lipsească din casa fiecărui cărturar cu familie, dar mai virtos din bibliotecile noastre.

Fiecare exemplar se vinde cu 14 cr. (28 fl.) și se poate procura dela directorul numitei bibliotecii, E. Hodoș în Caransebeș.

Tipografia „Tribuna Poporului”
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Orice tipărituri.
Invitări la nuntă,	Anunțuri funebre, etc.	

Prețurile moderate!!

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA”

423 7-43

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de împrumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5%, pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220-7

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului”
următoarele opuri:

1.) „Calendarul nostru” — pe 1900. prețul	— — — — —	cor. —.60 fl.
2.) „Amicu Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	— — — — —	„ 1.— ”
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	— — — — —	„ 2.— ”
4.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	— — — — —	„ —80 ”
5.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, prețul	— — — — —	„ 2.— ”
6.) „Principiile politice”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —prețul	— — — — —	„ 4.— ”
7.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	— — — — —	„ 2.50 ”
8.) „Războiul pentru neatârare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	— — — — —	„ 1.20 ”
Prețul „Coroanei”	— — — — —	„ 1.60 ”
9.) „Din vremuri apuse” — de Judita Secula născ. Truția — prețul	— — — — —	„ 1.— ”
10.) „Vieritul” — de Petru Vancu, prețul	— — — — —	„ 1.— ”
11.) „Teoria Dramei” — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	— — — — —	„ 3.60 ”
12.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. Preț:	— — — — —	„ 1.60 ”
13.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Genț. Preț.	— — — — —	„ 5.— ”
14.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Sceopul, preț	— — — — —	„ 1.50 ”
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz prețul	— — — — —	„ 1.20 ”
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învătător în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase priceșne și un adaus de cânce populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.		

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale.